

**Väikese väina 330 kV vahelduvvoolu merekaabelliini rajamise
keskkonnamõju hindamise eelhinnang**

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Koostaja: Camilla Kastein 667 2065, camilla.kastein@ttja.ee

Sisukord

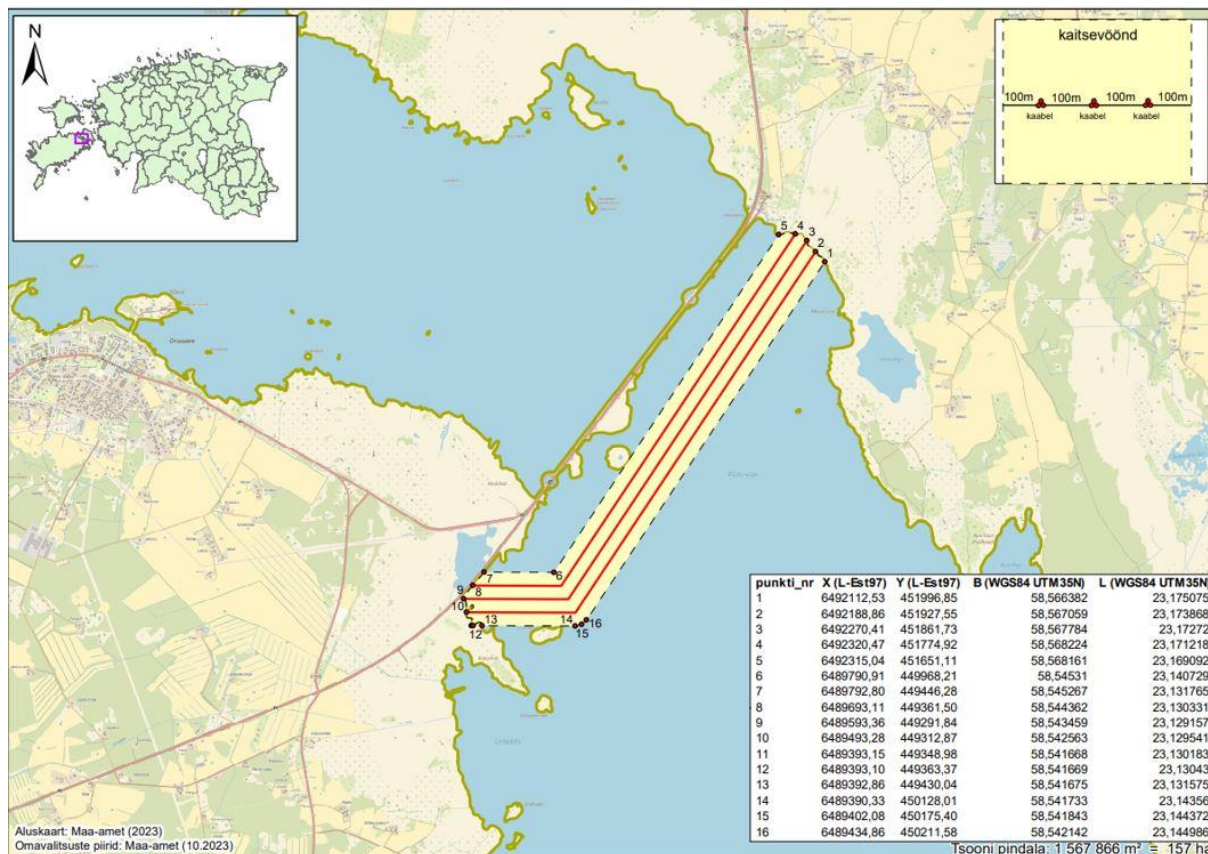
1. Üldine teave	4
1.1. Hoonestusloa taotluse taustainformatsioon.....	4
1.2. Teave eelnevalt hinnatud keskkonnamõjude kohta	6
2. Olemasolev olukord ja kavandatav tegevus.....	7
2.1. Tegevuse iseloom ja maht.....	7
2.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.....	8
2.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine	8
2.4. Tegevuse energiakasutus	9
2.5. Tegevusega kaasnevad tegurid (heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn) ja tekkivad jäätmed ning nende käitlemine	9
2.6. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus	9
2.7. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel	9
3. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond	9
3.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused.....	9
3.2. Alal esinevad loodusvarad (sh maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus), nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime	9
3.3. keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest	10
3.4. inimese tervis ja heaolu ning elanikkond	13
4. Natura eelhindamine.....	13
4.1. Teave kavandatava tegevuse kohta	13
4.2. Natura 2000 võrgustiku alade iseloomustus.....	13
4.3. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine	13
4.4. Natura eelhindamise tulemused ja järeldus	22
5. Hinnang keskkonnamõju olulisusele	23
5.1. Keskkonnamõju suurus ja mõjuala ulatus (näiteks geograafiline ala ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus)	23
5.2 Mõju ilmnemise tõenäosus ja selle tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus	23
5.3 Mõju piiriülesus ja kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega	23
5.4. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise üldised (sh seadusandlusest tulenevad) võimalused	23

6. Kokkuvõte ja järelused	24
6.1. Järeldus kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise kohta koos põhjenduse kokkuvõttega	24
Eelhinnangu koostamisel kasutatud materjal	25

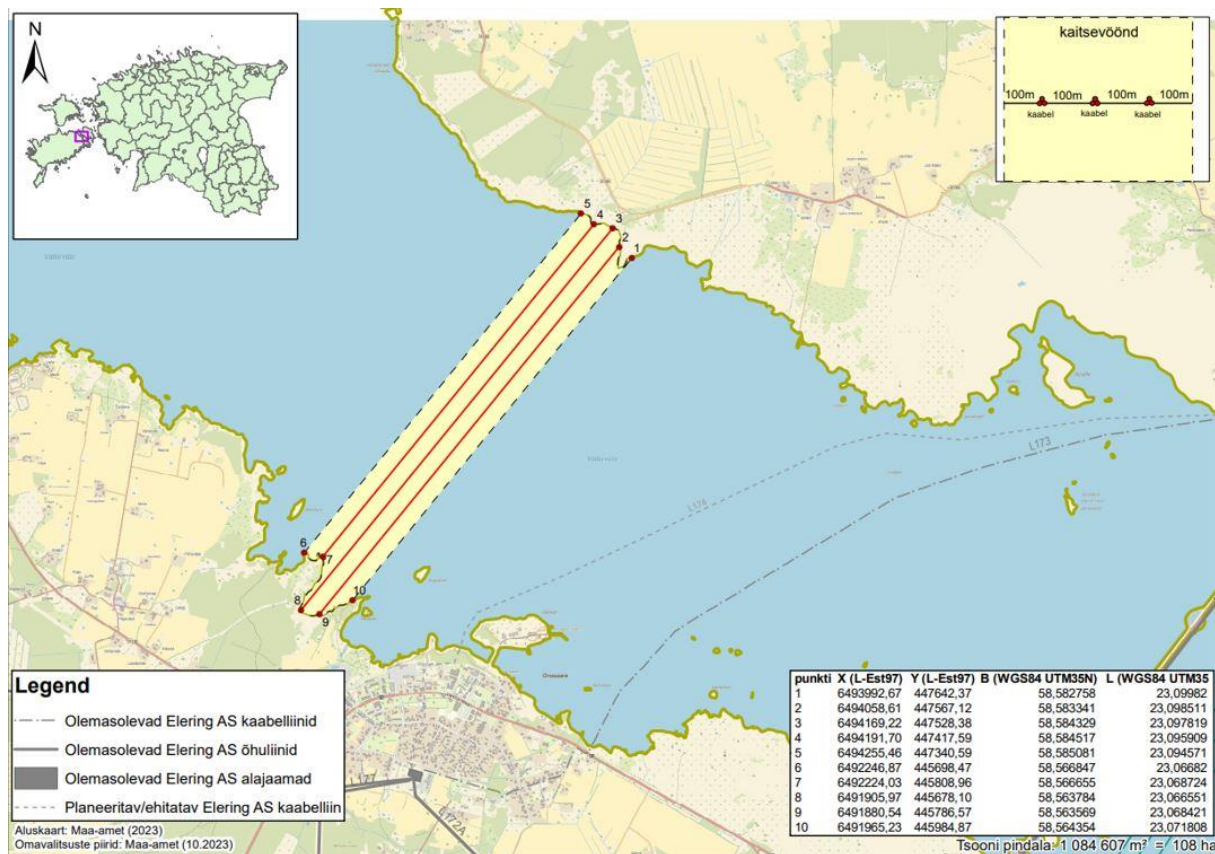
1. Üldine teave

1.1. Hoonestusloa taotluse taustainformatsioon

Elering AS (registrikood 11022625, aadress Harju maakond, Tallinn, Mustamäe linnaosa, Kadaka tee 42, 12915, e-post info@elering.ee) esitas 22.12.2023 Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi TTJA, aadress Tallinn, Kesklinna linnaosa, Endla tn 10a, e-post info@ttja.ee) hoonestusloa taotluse Väikese väina 330 kV vahelduvvoolu merekaabelliini rajamiseks. Väikese väina merekaabelliini rajamiseks on kaks alternatiivi.

Joonis 1. Väikese väina merekaabelliini alternatiiv 1.

Joonis 2. Väikese väina merakaabelliini alternatiiv 2.

Veekogu põhja elektriülekandeliini ehitamine liigitub keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju hindamissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6 lg 2 p 18 ja p 22 kohase tegevuse alla ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 11 p 6 ning § 15 p 8 alla. KeHJS § 3 lõike 1 p 1 kohaselt tuleb hinnata keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

Käesoleva eelhindangu koostamise aluseks võeti eelhindangu sisule esitatavad nõuded, mis on toodud keskkonnaministri 16.08.2017 määruses nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“. TTJA peab otsustajana (KeHJS § 9) andma hinnangu, kas kavandatav tegevus võib eeldatavalt kaasa tuua olulise keskkonnamõju või mitte ning otsustab keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkuse üle.

Antud 330kV merakaabel Väikese väinas on osa Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringuga, millega kavandatakse uued 330-kilovoldised liinid Paidest Lihula kaudu Virtsuni ja sealt edasi ühendused Saaremaa läänerannikule, kust algaks Läti-suunaline merakaabel.

Elektriühendus kavandatakse maismaal valdavalt 330-kilovoldiste õhuliinidena. Kohtadesse, kus õhuliini pole võimalik kavandada, planeeritakse maakaabel. Merealal hakkab paiknema merakaabel. Vajalik on kavandada ka alajaamad. Võimalike uute elektriliinide trasside asukohad ja maavajadus selguvad riigi eriplaneeringu menetlemise käigus. Seetõttu on ka hoonestusloa taotlused esitatud merealal mitme erineva paiknemise alternatiiviga. Riigi

eriplaneeringu käigus viiakse läbi ka keskkonnamõju strateegiline hindamine (edaspidi KSH), mis hõlmab nii maismaa kui mere osa.

1.2. Teave eelnevalt hinnatud keskkonnamõjude kohta

Elering AS on rajamas ka Väikesesse väina 110 kV merekaablit, mis ühendab Saaremaad ja Muhumaad, mille käigus koostati AS Maves poolt „110kV merekaabli paigaldamine Väikesesse väina. Keskkonnamõjude eksperthinnang“ (töö nr 18031) ning TTJA poolt täiendav KMH eelhindang. Kuna 110kV merekaabliliini asukoht on lähedal käesoleva 330 kV merekaabelliini alternatiiv 1 asukohale, saab arvesse võtta ka tulemusi 110 kV merekaabelliini KMH eelhindamisest.

Mõjusid on hinnatud ka Eesti mereala planeeringu koostamise käigus tehtud keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) käigus ning kaablite kui merepõhjas paikneva taristu suunised ja tingimused on määratud Eesti mereala planeeringus. Suunised:

1. Samasuunaliste ühenduste puhul on merepõhja ratsionaalsemaks kasutamiseks otstarbekas kasutada maksimaalselt võimalikus mahus sama kaabli/torujuhtme koridori. Eesmärk on võimalikult suures osas vältida täiendava tehisobjektiga kaasnevat sekkumist looduslikku keskkonda ja vähendada merepõhja koormamist erinevate kaablikoridoride/torujuhtmetega ning nende kaitsevöönditega.
2. Uute kaitstavate loodusobjektide loomisel kaabli/torujuhtmete koridoridesse on oluline objektide kaitsereežiimi väljatöötamisel säilitada võimalus teostada vajalikke kaabli hooldustöid ja täiendava(te) kaablite paigaldamist sama koridori laiusel.
3. Kõrgema riskiga piirkondades (nt tihe laevaliiklus – ristumine laevateedega, kattumine traalimisaladega, jää liikumine madalaveelises piirkonnas vms) tuleb vajadusel kaabel/torujuhe kaitsta võimalike ohuallikate eest, kas katta nt betoonplaatidega või süvistada merepõhja. Kaablitest/torujuhtmetest tuleneva mõju leevendamiseks on otstarbekas kaaluda võimalust näiteks liivamadala puhul nende matmiseks. Kõva substraadi puhul (näiteks kui on tegemist „karide“ elupaigatüübiga) ei ole otstarbekas kaabli/torujuhtme katmine. Võimalusel peaks kaabli /torujuhtme välispind olema neutraalse reaktsiooniga ja võimaldama organismide kinnitumist.

Tingimused:

1. Olemasolevate kaablite ja torujuhtmetega tuleb arvestada kõikide mereala kasutusviiside puhul. Vajadusel tuleb kaablite asukoha ja seisukorra hindamiseks läbi viia täpsustav uuring ja teha koostööd kaabli omanikuga.
2. Kaablite ja torujuhtmete rajamise üksikasjad (asukoht/tehniline lahendus jms) täpsustuvad konkreetsete loamenetluste raames. Üksikasjadest tulenevalt täpsustub ka mõjude hindamise vajadus, sh mõju iseloom, ulatus ja mõjuala lokaalsel tasandil.
3. Kaablite rajamisel rakendada parimat võimalikku tehnikat vältimaks elektromagnetvälja võimalikke olulisi ebasoodsaid mõjusid elurikkusele, sh. kalastikule.
4. Kavandatavad merekaablid ja torujuhtmed tuleb ranniku madalveelises piirkonnas selliselt kaitsta, et jää ei saaks kaablit lõhkuda. Rajatised peavad arvestama jääoludest tuleneva riskiga ja olema vastupidavad.

5. Kaablite ja torujuhtmete rajamisel on läbi sobiva tehnilise lahenduse ning asukohavaliku vajalik välistada olulised ebasoodsad mõjud kaitstavatele loodusobjektidele ja ebasoodsad mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele. Vajalik on koostöö Keskkonnaametiga.
6. Kaablite ja torujuhtmete rajamisel tuleb hoonestusloa taotluse staadiumis teha koostööd Muinsuskaitseametiga vältimaks merepõhja kultuuripärandi kahjustamist.
7. Kaablite ja torujuhtmete rajamisel tuleb hoonestusloa taotluse staadiumis teha koostööd Kaitseministeeriumiga selgitamaks välja võimalike ajalooliste lõhkekehade ja ohtlike objektidega arvestamise vajadus.
8. Kaablite ja torujuhtmete rajamisel tuleb hoonestusloa taotluse staadiumis kaasata kohalike omavalitsuste üksusi, mille merepiirist jääb kaabel või torujuhe 3 meremiili kaugusele.
9. Kaablitest ja torujuhtmetest tuleneva mõju leevendamiseks on otstarbekas kaaluda võimalust näiteks liivamadala puhul kaabli matmist. Kõva substraadi puhul (näiteks kui on tegemist „karide“ elupaigatüübiga) ei ole otstarbekas kaabli matmine või katmine. Võimalusel peaks kaabli välispind olema neutraalse reaktsiooniga ja võimaldama organismide kinnitumist.
10. Kaablite rajamise järgselt on kaablikoridorides keelatud maavarade kaevandamine, kaadamine ja ankurdamine.

Lisaks koostatakse kogu Eleringi neljanda ühenduse rajamiseks riigi eriplaneering, mis hõlmab nii maismaa kui mere osa, seega hinnatakse merekaablite mõjusid ka riigi eriplaneeringu käigus koostatava KSH raames. Vabariigi Valitsus algatas 15.02.2024 korraldusega nr 39 Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringu (REP) ja KSH. Korralduse eesmärk on algatada REP ja KSH, et planeerida Eesti-Läti neljas elektriühendus. Planeeringu eesmärk on planeerida Eesti-Läti neljanda elektriühenduse Eestis paiknev osa algusega Paide linnast läbi Lihula linna Sõrve poolsaareni Saaremaal. Loodav ühendus suurendab 2033+ vaates elektri varustuskindlust ning loob võimalused suurema hulga taastuvenergia vastuvõtmiseks Lääne-Eesti elektrivõrku, aidates kaasa riigi 2050. aasta kliimanetraalsuse eesmärkide saavutamisele. Planeeritav ühendus mõjutab kogu Eesti ühiskonda, sh kõiki omavalitsusi kuhu uus ühendus kavandatakse – saab nii tarbida kui ka toota rohkem elektrienergiat. Elektriühendus loob eeldused Eesti taastuvenergia ekspordiks ja tugevdab energiasulgeolekut. Riigi eriplaneeringu planeeringuala hõlmab järgmisi kohaliku omavalitsuse üksusi: Saare maakonnas Saaremaa valda ja Muhu valda, Lääne maakonnas Lääne-Nigula valda, Pärnu maakonnas Lääneranna valda ja Põhja-Pärnumaa valda, Rapla maakonnas Märjamaa valda, Kehtna valda ja Rapla valda ning Järva maakonnas Türi valda ja Paide linna. Merealal hõlmab planeeringuala Väikese väina ja osa Suurest väinast. Planeeringuala suurus on ligikaudu 6314 km².

2. Olemasolev olukord ja kavandatav tegevus

Peatükis kirjeldatakse võimalikult täpselt ehitusalal plaanitavat tegevust ning sellega kaasnevaid tegureid. Peatükis ei kirjeldata meetmeid, mis leevendaksid ehitustegevusega kaasnevaid mõjusid.

2.1. Tegevuse iseloom ja maht

Kavandatava tegevuse eesmärk on elektrienergia ülekanne Mandri-Eesti ja Saaremaa vahel olles osa Saaremaa 330kV põhivõrgu rajamise riigi eriplaneeringust. Neljanda elektriühenduse rajamine Eesti ja Läti vahele Saaremaa kaudu eeldab 330-kilovoldise pingeklassiga

elektriliinide rajamist Saaremaale ning nende tugevat sidumist mandril paikneva 330-kilovoldise elektri ülekandevõrguga. Kaabelliini nimipinge on 330 kV.

Merekaabelliin koosneb kolmest vahelduvvoolu kaablist. Iga kaabel on kokkupandud kolmest faasikaablist ja optilisest kaablist läbimõõduga ca 20 cm (1 faas + armeerimine), optika 5 cm, ning armeeritud.

Mehaaniliste vigastuste vältimiseks paigaldatakse kaabelliin merepõhja setetesse (ca 1 – rannikul 1,5 m sügavusele). Planeeritud ei ole kaabelliini paigaldamisel merepõhja pinnase teisaldamist või merepõhja tagasitäitmist rohkem kui 10 000 m³ ulatuses.

Kaablite kaitsmine merepõhjas sügavuseni kuni 5m lahendatakse tõenäoliselt kas suundpuurimise või avatud kaeviku meetodil. Suundpuurimise korral kaablit kruusapadjaga eraldi ei kaitsta. Avatud kaeviku meetodil asetatakse kaeviku kaevamisel pinnas kaeviku kõrvale ning peale kaabli paigaldust ning kaabli peale tardekivimist kruusapadja paigaldamist täidetakse kaevik kõrvaleasetatud olemasoleva pinnasega.

Kaablite kaitsmine 5 - 10 m sügavusel või sügavamal lahendatakse tõenäoliselt kas suundpuurimise, merepõhja lõikamise, *jettymise* või avatud kaeviku meetodil. Suundpuurimise korral kaablit eraldi kruusapadjaga ei kaitsta. Avatud kaeviku meetodil kaeviku kaevamisel asetatakse pinnas kaeviku kõrvale ning peale kaabli paigaldust täidetakse kaevik kõrvaleasetatud olemasoleva pinnasega. Lõikamiseks ja *jettymiseks* kasutatakse spetsiaalseid merepõhjatöödeks mõeldud allveeseadmeid, mis kas mehaaniliselt või veejugade abiga lõikavad merepõhja pinnasesse vao, kuhu paigaldatakse kaabel ning pinnast ei teisaldata ega täideta tagasi.

Konkreetne kasutatav merekaabli tüüp, paigaldamistehnika ja –tehnoloogia ning merepõhja pinna alla paigaldamise vajadus selgub kaabelliini projekteerimisel.

2.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Kavandatav tegevus ei ole vastuolus erinevate strateegiliste planeerimisdokumentidega. Väikest väina alal on kehtiv Eesti mereala planeering, mis on vastu võetud 2022. aastal. Antud tegevus ei ole vastuolus Eesti mereala planeeringus ette nähtud või võimaldatud tegevustega.

Eesti üleriigilise planeeringu „Eesti 2030+“ kohaselt nähakse varustuskindluse suurendamiseks saartel ette Lääne-Eesti saari ja mandrit ühendav kõrgepinge ringliin. Saare maakonnaplaneeringu 2030+ alusel on põhivõrgu arendamise peamine eesmärk elektrivarustuskindluse tõstmine Saaremaal ja Hiiumaal. Kavandatav tegevus aitab kaasa ka antud eesmärgi saavutamisele.

Teisi teadaolevaid asjakohaseid lähipiirkonna praeguseid ja planeeritavaid tegevusi antud asukohas pole.

2.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Avatud kaeviku meetodil kaeviku kaevamisel asetatakse pinnas kaeviku kõrvale ning peale kaabli paigaldust täidetakse kaevik kõrvaleasetatud olemasoleva pinnasega. Seega kasutatakse pinnast, mis võetakse ja pannakse tagasi samasse kohta. Lõikamiseks ja *jettymiseks* kasutatakse spetsiaalseid merepõhjatöödeks mõeldud allveeseadmeid, mis kas mehaaniliselt või veejugade abiga lõikavad merepõhja pinnasesse vao, kuhu paigaldatakse kaabel ning pinnast ei teisaldata ega täideta tagasi. Seega on võimalus, et veejugade jaoks kasutatakse merevett.

2.4. Tegevuse energiakasutus

Kaabli paigaldamisel leiab energiakasutus aset ehitusmasinate ja laeva kütuse tarbimisel (bensiin, diisel) ja teiste seadmete elektritarbimise läbi.

2.5. Tegevusega kaasnevad tegurid (heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn) ja tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Ehitustegevusega kaasnevad heited võivad olla järgmised: ehitusmasinate heitgaasid õhku suurendavad õhusaastet; võimalikud õli/kütuselekked merevette; kõrgendatud mürafoon ning vibratsioon põhjustatuna ehitusmasinatest; sügis- ja kevadtalvisel ajal võimalik valgusreostus ehitustehnika poolt (tööala valgustamine).

Jäätmeid eeldatavalt ei teki. Soojuse, kiirguse ja lõhna teket ei ole ette näha.

2.6. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Võimalikke avariilukordade riske ehitusperioodil saab vähendada korrektsete töömeetoditega ja töökorras masinate kasutamisega. Vältida tuleb nii ehitus- kui kasutusperioodil erinevate vedelike või kütuste leket merre. Avariid esinemisel tuleb viivitamatult teavitada Päästeametit ja Keskkonnaametit.

2.7. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel

Asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sh kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teadaolevalt puudub.

3. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

Peatükis kirjeldatakse võimalikult täpselt ehitusalal plaanitava tegevuse (loodus)keskkonda nii hetkeseisuga (tegevuse eelselt) kui ka tegevuse käigus või asjakohasel juhul tegevuse lõppedes. Peatükis ei kirjeldata meetmeid, mis leevendaksid ehitustegevusega kaasnevaid mõjusid.

3.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Elering AS on rajamas ka Väikesesse väina 110 kV merekaablit, mis ühendab Saaremaad ja Muhumaad, antud 110kV merekaabliliini asukoht on lähedal käesoleva 330 kV merekaabelliini alternatiiv 1 asukohale. Alternatiiv 1 trassi lähedal asub ka Orissaare sadam ning laevatee, mis ristub kavandatava veekaabelliini trassiga.

3.2. Alal esinevad loodusvarad (sh maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus), nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Kavandatav trass läbib Lääne-Eesti vesikonnas mitut veekogumit: Kavandatav trass jääb alternatiiv 2 puhul Kassari-Õunaku lahe rannikuvee Läänesaarte alamvesikonda, mille ökoloogiline seisund 2019 seisuga on kesine ning keemiline seisund halb, seega koondseisund on halb. Alternatiiv 1 puhul jääb kavandatav trass Liivi lahe kirdeosa rannikuvee Läänesaarte alamvesikonda, mille ökoloogiline seisund 2019 seisuga on kesine ning keemiline seisund halb, seega koondseisund on halb.

Kavandatav tegevus jääb Eesti Eluslooduse Infosüsteemi (edaspidi EELIS) andmebaasi järgi Lääne-Eesti saarestiku biosfääri kaitsealale, täpsemalt Lääne-Eesti saarte biosfääri programmi

puhveralale. Kavandatava tegevuse mõju Lääne-Eesti saarestiku biosfääri kaitsealale on seotud mõjudega Väikese väina veekvaliteedile, väinaga seotud elustikule ning kultuuriväärtustele. Mõju elustikule ning kultuuriväärtustele on hinnatud järgnevates (ala)peatükkides.

Kavandatava kaabelliini trassil ei asu maavarade leiukohti, seega puudub ka mõju maavaradele. Kaabli paigutamisel pinnasesse tuleb kasutada sama pinnast tagasitäiteks ning jälgida, et ei muudetaks märgatavalt pinnareljeefi. Merepõhi peaks jääma võimalikult samasuguseks nagu see oli enne kaabli paigaldamist.

Ehitus- ja hooldustööde käigus tuleb kasutada mehhanisme ja tehnoloogiat, mis välistavad kütte- ja määrdainete sattumise vette. Masinate, millel on silmaga nähtav õlileke, kasutamine on keelatud. Töökohas peab olema varustus (õli)reostuse eemaldamiseks ja olmejäätmete kogumiskoht. Avarii ja reostuse tekkimisel tuleb operatiivselt reostuse edasine levik tõkestada, reostus likvideerida ning teavitada sellest esimesel võimalusel Keskkonnaametit.

3.3. keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kultuurimälestisi objekte vees kavandatava trassi ala ega läheduses pole. Pärandkultuuri objektidest jääb kavandatava trassi alale Vahtna sadamakoht. Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%. Pärandkultuuri all mõistetakse eelmiste põlvkondade poolt pärandunud inimtekkelisi objekte maastikus, mis omavad mingit pärimuslikku taustateavet ja kultuurilist väärtust eeskätt kohalikule kogukonnale. Pärandkultuuri objektid ei ole riikliku kaitse all, nende säilimine on eeskätt maaomanike endi kättes. Võimalusel tuleb tagada Vahtna sadamakoha säilimine.

Väikese väina hoiuala (KLO2000341) asub kavandatava trassi läheduses.

Väikese väina hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - rannikulõugaste (1150*), laiade madalate lahtede (1160), esmaste rannavallide (1210), merele avatud pankrandade (1230), väikesaarte ning laidude (1620), rannaniitude (1630*), kadastike (5130), lubjarikkal mullal kuivade niitude (6210*), lubjavaesel mullal liigirikaste niitude (6270*), loodude (6280*), puisniitude (6530*), lääne-mõõkrohuga lubjarikaste madalsoode (7210*), liigirikaste madalsoode (7230), vanade loodusmetsade (9010*), vanade laialehiste metsade (9020*), puiskarjamaade (9070) ja II lisas märgitud liikide - emaputke (*Angelica palustris*), kauni kuldkinga (*Cypripedium calceolus*) ja madala unilooa (*Sisymbrium supinum*) elupaikade kaitse, samuti nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud linnuliikide ja I lisas nimetatud rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Linnuliigid, kelle elupaiku kaitstakse, on: hüüp (*Botaurus stellaris*), kühmnokk-luik (*Cygnus olor*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), laululuik (*Cygnus cygnus*), hallhani (*Anser anser*), valgepõsk-lagle (*Branta leucopsis*), viupart (*Anas penelope*), rääkspart (*Anas strepera*), soopart (*Anas acuta*), luitsnokk-part (*Anas clypeata*), punapea-vart (*Aythya ferina*), tuttvar (*Aythya fuligula*), hahk (*Somateria mollissima*), sõtkas (*Bucephala clangula*), rohukoskel (*Mergus serrator*), aul (*Clangula hyemalis*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), liivatüll (*Charadrius hiaticula*), kiivitaja (*Vanellus vanellus*), niidurüdi (*Calidris alpina schinzii*), mustsaba-vigle (*Limosa limosa*), suurkoovitaja (*Numenius arquata*), punajalg-tilder (*Tringa totanus*), kivirullija (*Arenaria interpres*), väikekajakas (*Larus minutus*), naerukajakas (*Larus*

ridibundus), kalakajakas (*Larus canus*), tutt-tiir (*Sterna sandvicensis*), jõgitiir (*Sterna hirundo*), randtiir (*Sterna paradisaea*), väiketiir (*Sterna albifrons*), vööt-põõsalind (*Sylvia nisoria*) ja punaselg-õgija (*Lanius collurio*). Väikese väina hoiuala pindala kokku on 16751.9 ha, millest veeosa pindala on 16751.9 ha.

Väikese väina loodusala (RAH0000596) asub kavandatava trassi läheduses. I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on veealused liivamadalad (1110), rannikulõukad (*1150), laiad madalad lähed (1160), esmased rannavallid (1210), merele avatud pankrannad (1230), soolakulised muda- ja liivarannad (1310), väikesaared ning laiud (1620), rannaniidud (*1630), kadastikud (5130), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad - 6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), lood (alvarid - *6280), puisniidud (*6530), lubjarikkad madalood lääne-mõõkrohuga (*7210), liigirikkad madalood (7230), vanad loodumetsad (*9010), vanad laialehised metsad (*9020) ja puiskarjamaad (9070); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on emaputk (*Angelica palustris*), kaunis kuldking (*Cypripedium calceolus*), madal unilook (*Sisymbrium supinum*) ja viigerhüljes (*Phoca hispida bottnica*). Väikese väina loodusala pindala kokku on 17730.7 ha, millest maismaa pindala on 3715.2 ha ja veeosa pindala on 14015.5 ha.

Väinamere linnuala (RAH0000133) asub kavandatava trassi alal ning selle vahetus läheduses. Liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on soopart e pahlsaba-part (*Anas acuta*), luitsnökk-part (*Anas clypeata*), piilpart (*Anas crecca*), viupart (*Anas penelope*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), rägapart (*Anas querquedula*), rääkspart (*Anas strepera*), suur-laukhani (*Anser albifrons*), hallhani e roohani (*Anser anser*), väike-laukhani (*Anser erythropus*), rabahani (*Anser fabalis*), hallhaigur (*Ardea cinerea*), kivirullija (*Arenaria interpres*), sooräts (*Asio flammeus*), punapea-vart (*Aythya ferina*), tuttvart (*Aythya fuligula*), merivart (*Aythya marila*), hüüp (*Botaurus stellaris*), mustlagle (*Branta bernicla*), valgepõsk-lagle (*Branta leucopsis*), kassikakk (*Bubo bubo*), sõtkas (*Bucephala clangula*), niidurisla e rüdi e niidurüdi (*Calidris alpina schinzii*), suurrüdi e rüdi e suurrisla (*Calidris canutus*), väiketüll (*Charadrius dubius*), liivatüll (*Charadrius hiaticula*), mustviires (*Chlidonias niger*), valge-toonekurg (*Ciconia ciconia*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), välja-loorkull (*Circus cyaneus*), aul (*Clangula hyemalis*), rukkirääk (*Crex crex*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), laululuik (*Cygnus cygnus*), külmnökk-luik (*Cygnus olor*), valgeselg-kirjurähn (*Dendrocopos leucotos*), põldtsiitsitaja (*Emberiza hortulana*), lauk (*Fulica atra*), rohunepp (*Gallinago media*), värbkakk (*Glaucidium passerinum*), sookurg (*Grus grus*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), kalakajakas (*Larus canus*), tõmmukajakas (*Larus fuscus*), naerukajakas (*Larus ridibundus*), plütt (*Limicola falcinellus*), vöötsaba-vigle (*Limosa lapponica*), mustsaba-vigle (*Limosa limosa*), tõmmuvaeras (*Melanitta fusca*), mustvaeras (*Melanitta nigra*), väikekoskel (*Mergus albellus*), jääkoskel (*Mergus merganser*), rohukoskel (*Mergus serrator*), suurkoovitaja (*Numenius arquata*), kormoran e karbas (*Phalacrocorax carbo*), tutkas (*Philomachus pugnax*), hallpea-rähn e hallrähn (*Picus canus*), plüü (*Pluvialis squatarola*), tuttpütt (*Podiceps cristatus*), väikehuik (*Porzana parva*), täpikhuik (*Porzana porzana*), naaskelnökk (*Recurvirostra avosetta*), hahk (*Somateria mollissima*), väiketiir (*Sterna albifrons*), räusktiir e räusk (*Sterna caspia*), jõgitiir (*Sterna hirundo*), randtiir (*Sterna paradisaea*), tutt-tiir (*Sterna sandvicensis*), vööt-põõsalind (*Sylvia nisoria*), teder (*Tetrao tetrix*), tumetilder (*Tringa erythropus*), mudatilder (*Tringa glareola*), heletilder (*Tringa nebularia*), punajalg-tilder (*Tringa totanus*) ja kiivitaja (*Vanellus vanellus*). Väinamere linnuala pindala kokku on 273217 ha, millest maismaa pindala on 46799.3 ha ja veeosa pindala on 226417.7 ha.

Eelnevalt mainitud Natura alade suhtes on läbi viidud Natura eelhindamine peatükis 4.

Kavandatava alternatiivi 1 Muhu poolses otsas kattub trass rannaniidu elupaigaga (1630*) (EELIS kood 70637109), Saaremaal rannaniitudega (EELIS koodidega -1855337108 ja -798637110) ning puiskarjamaa (9070) (EELIS kood -1990037110) elupaigaga.

Suuremad puiskarjamaad (9070) on Pulli ja Maasi külates, kus need on hoolduses ja heas seisundis. Puiskarjamaid ohustab võsastumine, mistõttu tuleb puiskarjamaadel jätkata või alustada karjatamist, vajadusel võsa raiuda. Lähtuvalt oma iseloomust ei ohusta kavandatav tegevus puiskarjamaid.

Kavandatava alternatiivi 2 Muhu poolses otsas kattub trass rannaniidu (1630*) (EELIS koodidega 1880837109, 747874788 ja 751160523) elupaikadega. Saaremaal jõuab kavandatav trass elupaiga rannaniit (1630*) juurde (EELIS kood 755724401).

Väikese väina hoiuala rannaniitude (1630*) peamine ohutegur on hoolduse puudumine ja roostiku pealetung. Looduslikest protsessidest aitab sellele kaasa maakerge. Siiski on enamik selliseid rannaniite taastatavad, kui seal kiiresti alustada veistega karjatamist. Saliinsed rannaniidud on paremas seisundis ja seal piisaks hooldusest. Teiseks ohuteguriks on rannaniitude niiskusežiimi muutmine nt kraavide ja suudmete süvendamisel või teede rajamisel. Rannaniidule, kui esmatähtsale elupaigatüübile, ei ole lubatud uute teede ega maaparandussüsteemide rajamine. Lubatud on olemasolevate eesvoolude hooldustööd minimaalses vajalikus mahus. Kavandatav tegevus ei liigitu nimetatud ohutegurite alla, seega ei ohusta ka rannaniitude elupaiku.

Kavandatava trassi alternatiiv 1 juures asuvad kaitsealused liigid on Saaremaa poolel rooruik (*Rallus aquaticus*) (KLO9133317), vasakkeermene pisitigu (*Vertigo angustior*) (KLO9201282) ja rooruik (*Rallus aquaticus*) (KLO9133313). Muhumaa rannikul ja läheduses asuvad kaitsealustest liikidest rooruik (*Rallus aquaticus*) (KLO9133339), kahkjaspunane sõrmkäpp (*Dactylorhiza incarnata*) (KLO9325179) ja hänilane (*Motacilla flava*) (KLO9133338).

Kahkjaspunane sõrmkäpp on Eestis üks laiemalt levinud käpalisi. Kasvada eelistab niiskematel niitudel ja soodes. Liigi välimus on väga varieeruv ja kasvukohad on suhteliselt ebapüsivad. Kahkjaspunane sõrmkäpp on Eestis III kaitsekategooria liik ning on Eesti ohustatud liikide punase nimestiku (2008) andmetel ohuvälises seisus. Ohuteguriteks võivad olla kuivendamine ning võsastumine. Kavandatav tegevus kahkjaspunasele sõrmkäpale mõju ei avalda.

Vasakkeermese pisiteo elupaigaks on Eestis erinevad niidud, madalsood ja lehtmetsad, üksikuid isendeid on leitud ka lubjarikkast männikust ja puiskarjamaalt. Niitudest eelistavad vasakkeermesed pisiteod selgelt niiskemaid elupaiku (lamminiitudel ja soostunud niitudel kokku 37% teadaolevatest leiukohtadest), kuid elavad ka kuivemates avatud elupaikades (rannaniidud, alvarid). Eestis on vasakkeermest pisitigu enam ohustavad tegurid elupaikade hävimine veerežiimi või maakasutuse muutumise tõttu, elupaikade kvaliteedi langus traditsioonilise maakasutuse muutuste tõttu, elupaikade tallamine, eutrofeerumine, nendes toimuvad suktessioonilised muutused ja elupaikade vähenenud looduskaitseline tähtsustamine või selle tähelepanu puudumine. Eesti punase nimestiku järgi on liigi levik puuduliku andmestikuga ning arvatud looduskaitsealuste alusel vähenevate elupaikade ja väheneva arvukusega liigina III kategooria kaitsealuste liikide hulka.

Rooruik on lind, kes pesitseb aprilli lõpust juuli lõpuni, Eestis pesitseb liik nii merelahtede kui ka järvede äärsetes mosaiiksetes, vees kasvavates roostikes ja hundinuiaistikes, vähem muu

kõrge taimestikuga märgaladel. Rooruiga peamiseks ohuteguriks tuleb pidada intensiivset talvist rooniitmist, millega kaovad talle sobilikud pesitsuskohad. Veekogude kuivendamisega kaasneb rooruigale vajaliku roostiku mosaiiksuse kadumine ning ilmselt väheneb ka sobilik toitumisala.

Hänilane on lind, kes pesitseb mai keskpaigast juuli keskpaigani. Hänilane eelistas pesitseda niiskemapoolsetel poollooduslikel karja- ja heinamaadel. Põhiliseks ohuteguriks on sobivate elupaikade hääbumine, tänapäeval kohtab teda vähestel säilinud pärandkooslustel, nagu jõeluhad või rannaniidud. Põhiliseks probleemiks on võsastumine, alade kinnikasvamine.

III kaitsekategooria kaitsealused liigid, kelle suhtes looduskaitseaduse (LKS) § 55 lg 6 kohaselt on kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. Kaitstavatele linnuliikidele võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.

3.4. inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Võttes arvesse, et kavandatav tegevus leiab aset merekeskkonnas, pole inimese tervisele ning heaolule ette näha negatiivset mõju. Pigem mõjutab Saaremaale 330 kV elektriühenduse rajamine elanikkonda positiivselt, kuna tagab kindlama elektriühenduse ja rajab aluse majanduse elavdamiseks.

4. Natura eelhindamine

4.1. Teave kavandatava tegevuse kohta

Kavandatava tegevuse eesmärk on elektrienergia ülekanne Mandri-Eesti ja Saaremaa vahel olles osa Saaremaa 330kV põhivõrgu rajamise riigi eriplaneeringust. Neljanda elektriühenduse rajamine Eesti ja Läti vahele Saaremaa kaudu eeldab 330-kilovoldise pingeklassiga elektriliinide rajamist Saaremaale ning nende tugevat sidumist mandril paikneva 330-kilovoldise elektri ülekandevõrguga. Kaabelliini nimipinge on 330 kV. Kavandatav tegevus asub Väinamere linnuala (RAH0000133) ja Väikese väina looduslal (RAH0000596).

Projektiga kavandatav tegevus ei ole Natura alade kaitsekorraldusega otseselt seotud või selleks vajalik.

4.2. Natura 2000 võrgustiku alade iseloomustus

Kavandatav tegevus asub Väinamere linnuala (RAH0000133) ja Väikese väina looduslal (RAH0000596). Nimetatud alade kirjeldus on toodud peatükis 3.3.

4.3. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine

Kavandatava tegevuse mõju prognoosimisel Natura 2000 võrgustiku aladele lähtutakse tegevuse iseloomust ning projektialale jäävate Natura-alade kaitse-eesmärkidest.

Kuna kõigi kaitse-eesmärgiks olevate liikide ja elupaikade osas on mõju hindamise jaoks asjakohased andmed olemas, siis liikide-elupaikade inventuuri tegemiseks vajadus puudub.

Mõju hindamise tulemused on esitatud järgnevates alapeatükkides.

4.3.1 Mõju Väikese väina looduslal kaitse-eesmärgiks seatud elupaikadele ja liikidele

Kaitse-eesmärk	Hinnang mõju olulisusele
----------------	--------------------------

veealused liivamadalad (1110)	Kavandatava tegevuste alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
rannikulõukad (*1150)	Kavandatava tegevuste alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
laiad madalad lähed (1160)	Kavandatava tegevuste alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
esmased rannavallid (1210)	Kavandatava tegevuste alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
merele avatud pankrannad (1230)	Kavandatava tegevuste alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
soolakulised muda- ja liivarannad (1310)	Kavandatava tegevuste alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
väikesaared ning laiud (1620)	Alternatiiv 1 trass külgneb ühe elupaigaga koodiga - 192818260. Antud elupaiga kohta pole EELISes täiendavat infot. Lisaks möödub alternatiiv 1 teise elupaiga koodiga 582345083 lähedalt. Väikese väina kaitsekorralduskava märgib võimalikeks mõjuteguriteks mere tegevuse ja suktsessiooni ning leiab, et leevendavaid meetmeid ei ole vajalik rakendada. Kavandatav tegevus ei mõjuta väikesaari ega laidusid, kuna ei kuulu nimetatud mõjutegurite alla.
rannaniidud (*1630)	Mõlema kavandatava alternatiivi trassi maale suubumise piirile jäävad mitmed rannaniidu elupaigad. Alternatiiv 1 puhul jäävad Muhumaa poolsele küljele neli rannaniidu elupaika koodidega 628145540 (üldine hinnang – A, väga kõrge väärtus; alal mitmed kaitsealused liigid, üldiselt liigiliselt mitmekesine, roostikku vähe, seal kus on toimunud karjatamine); EPL0025546 (üldine hinnang B – kõrge väärtus, peamiselt salinne pilliroostunud rannaniit, üleujutatav ala), ELP0025542 (info üldine hinnang – A, väga kõrge väärtus; korralikult hooldatud rannaniit, mitmete kaitsealuste liikide leiuala); EPL0009208 (üldine hinnang – C, keskmine väärtus; vesine, osalt soine roostunud rannaniit, pole kunagi karjatatud, kuid oleks taastatav). Alternatiiv 1 Saaremaa poolsele rannikul paiknevad kaks rannaniitu ELP0025553 (üldine hinnang – B, kõrge väärtus, rannaniit, pilliroog katab hõredalt 60%, tihedalt 10%, kasvab emaputk, karjatamine või niitmine lõppenud u 10 aastat tagasi) ja ELP0025551 (üldine hinnang B, kõrge väärtus, tegu on üleujutatava alaga, niidetud mõned aastad tagasi). Alternatiiv 2 trassi äärde jäävad Saaremaa poolses otsas elupaigad -753927236/ELP0009000, mille üldine hinnang on C – keskmine väärtus, tegu on üleujutatava alaga, mis on tugevalt roostunud, mida ei hooldata; ja ELP0009002/-169845083, mille üldine hinnang on B –

	<p>kõrge väärtus, ala on hooldamata, on toimunud soostumine ning ka võsastumine, ajuti märg ala. Alternatiiv 2 trassi äärde jäävad Muhumaa poolses otsas kolm rannaniidu elupaika, koodiga 538345481, mille üldine hinnang on A – väga kõrge väärtus, liigiliselt on tegu mitmekesise alaga, kus on ka palju kaitsealuseid liike, roostikku on vähe, eriti hea olukord on seal, kus on karjatatud; -947145083, mille üldine hinnang on C – keskmine väärtus, madal rannaniit, mis on kaua hooldamata, lausalise roostikuga, kuid taimed on alumises rinde säilinud ning esineb ka kaitsealuseid liike; ELP0009233, mille üldine hinnang on C – keskmine väärtus, alast enamik on karjatamises, alal asub kadakat ja kaske, tegu on paraniiske alaga. Väikese väina hoiuala rannaniitude (1630*) peamine ohutegur on hoolduse puudumine ja roostiku pealetung. Teiseks ohuteguriks on rannaniitude niiskuse režiimi muutmine nt kraavide ja suudmete süvendamisel või teede rajamisel. Kavandatav tegevus ei liigitu nimetatud ohutegurite alla, seega ei ohustu ka rannaniitude elupaiku.</p>
kadastikud (5130)	Kavandatava tegevuste alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad - 6210)	Kavandatava trassi alternatiivi 1 Muhumaale suubumiskoha lähedale jääb üks inventeeritud elupaik koodiga ELP0025543. Antud elupaiga kohta on märgitud EELISes, et tegu on korralikult karjatatud kõrgema põndaku pärisarukooslusega, ümbritsetud rannaniiduga. Tulenevalt asjaolust, et antud elupaik asub kõrgemal, eemal merepiirist, pole antud elupaigale mõju ette näha.
liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270)	Kavandatava tegevuste alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
lood (alvarid *6280)	Üks elupaik asub Orissaare alevikus maa ja mere piiril, kuhu alternatiiv 2 jõuab, koodiga -1390675012. Antud ala kirjelduseks on märgitud paraniiske ala paljude kadakate esinemisega. Ohuks on märgitud kaitsekorralduskavas võsastumine, kavandatav tegevus ei põhjusta võsastumist, mistõttu ei oma mõju ka alvarite elupaigatüübile.
puisniidud (*6530)	Kavandatava tegevuste alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
lubjarikkad madalsood läänemõõkrohuga (*7210)	Kavandatava tegevuste alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
liigirikkad madalsood (7230)	Kavandatava tegevuste alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.

vanad loodusmetsad (*9010)	Kavandatava tegevuste alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
vanad laialehised metsad (*9020)	Kavandatava tegevuste alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
vanad laialehised metsad (*9020)	Kavandatavate tegevuste alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
puiskarjamaad (9070)	Saaremaal Orissaare alevikus asub alternatiiv 2 maa ja mere piiril üks elupaik ELP0009622/2119957436, mille väärtuseks on B – kõrge väärtus, mille seisundiks on märgitud väga heas korras puiskarjamaa, kuid rannaniidul pole loomad suutnud roostikku eemaldada, alal kasvab kadakat ja sarapuud, ala on paraniiske. Puiskarjamaid ohustab võsastumine, mistõttu tuleb puiskarjamaadel jätkata või alustada karjatamist, vajadusel võsa raiuda. Lähtuvalt oma iseloomust ei ohusta kavandatav tegevus puiskarjamaid.
emaputk (<i>Angelica palustris</i>)	Leidub Muhumaa rannikul mõlemal trassi alternatiivil. Emaputke kasvukohad on vahetult rannikul (KLO9325138 ja KLO9325142). Tegemist on II kaitsekategooria taimega, mille ohuteguriteks on kasvukohtade kinnikasvamine, ülekarjatamine, ehitus- ja arendustegevus. Liigi kaitseks on vajalik elupaikade taastamine ja hooldamine. Mere pinnasesse veekaabelliini paigaldamisel maismaa ja mere piirile tuleb jälgida, et ei kahjustataks taime leiukohti. Vajadusel tuleb teostada ümberistutamine koostöös Keskkonnaametiga. Kaitsealuse liigi isendit tohib loodusest eemaldada taasasustamise eesmärgil Keskkonnaameti loa alusel või ümberasustamise eesmärgil üksnes siis, kui see ei kahjusta liigi soodsat seisundit (LKS § 58 lg 5).
kaunis kuldking (<i>Cypripedium calceolus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ning läheduses elupaika ei leidu. Mõju puudub.
madal unilook (<i>Sisymbrium supinum</i>)	Kavandatava tegevuse alal ning läheduses elupaika ei leidu. Mõju puudub.
viigerhüljes (<i>Phoca hispida bottnica</i>)	Kavandatava tegevuse alal ning läheduses elupaika ei leidu. Mõju puudub.

4.3.2 Mõju Väinamere linnualal kaitse-eesmärgiks seatud liikidele

Kaitse-eesmärk	Hinnang mõju olulisusele
kiivitaja (<i>Vanellus vanellus</i>)	Saaremaa ja Muhumaa vahelisel tammil on Loodusvaatluste andmebaasi (LVA) andmetel nähtud rändamas ja ülelennul kiivitajaid. Arvesse võttes, et kiivitaja pesitseb maismaal rannaniitudel ning asjakohane kaabel rajatakse vette, pole kiivitajale mõju ette näha.

punajalg-tilder (<i>Tringa totanus</i>)	Ülemise alternatiivi Saaremaa poolse ranniku lähedal asub elupaik koodiga KLO9133300. Alumise alternatiivi Saaremaa poolse ranniku lähedal asub elupaik koodiga KLO9133316 ning Muhumaa poolal KLO9128218. Punajalg-tildri pesitsusaeg jääb vahemikku mai-juuli, pesitseb Eestis valdavalt rannaniitudel ja laidudel. Peamiselt ohustab teda pesitsuspaikade kattumine pilliroo ja võsaga, kui nende majandamine on lakanud. Kavandatav tegevus ei ohusta punajalg-tildrit ega tema elupaika.
heletilder (<i>Tringa nebularia</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
mudatilder (<i>Tringa glareola</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
tumetilder (<i>Tringa erythropus</i>)	Eestis ta ei pesitse, läbirändajana on väikesearvuline suvilind. LVA andmetel on alternatiiv 1 juures üks tumetildri leiukoht aastatest 1996, kus on nähtud 30 lindu, hilisemate uuringutes pole tumetildri esinemist välja toodud. Kavandatava tegevuse mõju pole ette näha, kuna kaabli paigaldamine on suhteliselt lokaalne tegevus ning läbirändel ja toitudes on tumetildril võimalik ümber asuda sobivaimasse piirkonda.
teder (<i>Tetrao tetrix</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
vööt-põõsalind (<i>Sylvia nisoria</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
tutt-tiir (<i>Sterna sandvicensis</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
randtiir (<i>Sterna paradisaea</i>)	Ülemise alternatiivi Saaremaa poolse ranniku lähedal asuvad elupaigad koodiga KLO9133298 ja KLO9133297. Randtiiru pesitsusaeg kestab maist augusti alguseni. Randtiir pesitseb põhiliselt seltsinguliselt laidudel ja väikesaartel, kuid asustab ka suuremate saarte ja mandri rannavalle ja klibuseid alasid rannaniitudel. Muude ohtude seas ohustab randtiiru ka vee läbipaistvuse vähenemine, merereostus ning inimeste käigud väikestele meresaartele. Kavandatav tegevus ei avalda randtiirule mõju, kuna toimub merevees.
jõgitiir (<i>Sterna hirundo</i>)	Ülemise alternatiivi Saaremaa poolse ranniku lähedal asub elupaik koodiga KLO9133299. Jõgitiiru pesitsusaeg kestab mai algusest augusti alguseni. Asustab peaaegu sama biotoopi mis randtiir, kuid sageli on just kõrgemas rohus erinevalt randtiirust. Ohuteguritest on asjakohasemad saarte jm pesapaikade kulustamine, roostumine ja/või võsastumise tõttu. Kavandatav tegevus ei avalda jõgitiirule mõju, kuna toimub merevees.
räusktiir e räusk (<i>Sterna caspia</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
väiketiir (<i>Sterna albifrons</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
hahk (<i>Somateria mollissima</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.

naaskelnokk (<i>Recurvirostra avosetta</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
täpikhuik (Porzana porzana)	Alumise alternatiivi juures Muhumaa rannikul asub elupaik koodiga KLO9133320. Täpikhuik pesitseb mai lõpust augusti keskpaigani, eelistab pesitseda tihedas tarnastikus või roostikus. Ohuteguriks on eelkõige soostunud ja lamminiitide, madalsoode ja roostikuservade kinnikasvamine ning veetasemete muutumine. Väiksema ohuga teguriteks on roostike intensiivne majandamine, röövlus ja häirimine. Kuna kaabli paigaldamine võib ulatuda ka roostikusse, tuleb võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
väikehuik (Porzana parva)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
tuttpütt (Podiceps cristatus)	LVA alusel on kavandatavate kaablite läheduses märgitud mitmeid tuttpüti esinemiseid. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
plüü (Pluvialis squatarola)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
hallpea-rähn e hallrähn (Picus canus)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
tutkas (Philomachus pugnax)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
kormoran e karbas (Phalacrocorax carbo)	LVA andmete järgi on alternatiiv 2 lähedal kohatud kormorane 2005. aastal. Lindude peatumisalade analüüsis on prognoositud nende esinemist just suvel Väikese väina alal. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
suurkoovitaja (Numenius arquata)	Alumise alternatiivi juures Muhumaa rannikul asub elupaik koodiga KLO9133318. Suurkoovitaja pesitseb aprilli lõpust juuni keskpaigani. Ta on tüüpiline avamaastikukahlaja, enamasti pesitseb poollooduslikel ja kultuurrohumaaadel ning teraviljapõldudel, ka luhtadel ja soostumatel niitudel. Ohuteguriks on luhtade ja niitude võsastumine, põllumajandusmaastike dreenimine ja taimekaitsevahendite kasutamine, varajane niitmine, mistõttu tihti pesitsused ebaõnnestuvad. Kavandatav tegevus suurkoovitajale mõju ei avalda, kuna toimub meres.
rohukoskel (Mergus serrator)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
jääkoskel (Mergus merganser)	LVA andmetel asub läheduses 2005 a. vaatluse põhjal munadega pesa ning ka varem on samas kohas kohatud paari linde. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja

	vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
väikekoskel (<i>Mergus albellus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
mustvaeras (<i>Melanitta nigra</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
tõmmuvaeras (<i>Melanitta fusca</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
mustsaba-vigle (<i>Limosa limosa</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
vöötsaba-vigle (<i>Limosa lapponica</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
plütt (<i>Limicola falcinellus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
naerukajakas (<i>Larus ridibundus</i>)	Kavandatavate trasside läheduses asub LVA põhjal mitmeid naerukajaka vaatluseid. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
tõmmukajakas (<i>Larus fuscus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
kalakajakas (<i>Larus canus</i>)	Kavandatavate trasside läheduses asub LVA põhjal mitmeid kalakajaka vaatluseid. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
punaselg-õgija (<i>Lanius collurio</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
merikotkas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
sookurg (<i>Grus grus</i>)	Alumise alternatiivi juures Muhumaa rannikul asub elupaik koodiga KLO9133319. Pesitsusaeg kestab aprilli keskpaigast augusti alguseni. Elupaikadena on eelistatumad rannikuveekogud ja sisemaajärved, kus ta pesitseb vees kasvavas hõredas pilliroos või soisel kaldaõõtsikul. Sookure tüüpiline pesakoht on vesine, kuid enamasti sügavama avaveeta. Asjakohased ohutegurid on kuivendamine, suurenev pesitsusaegne häirimine. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
värbkakk (<i>Glaucidium passerinum</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
rohunepp (<i>Gallinago media</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
lauk (<i>Fulica atra</i>)	Kavandatavate trasside läheduses asub LVA põhjal mitmeid laugu vaatluseid. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.

põldsiitsitaja (<i>Emberiza hortulana</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
valgeselg-kirjurähn (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
kühmnokk-luik (<i>Cygnus olor</i>)	Kavandatavate trasside läheduses asub LVA põhjal mitmeid kühmnokk-luige vaatluseid. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
laululuik (<i>Cygnus cygnus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
väikeluik (<i>Cygnus columbianus bewickii</i>)	Ülemise alternatiivi ja alumise alternatiivi alal ja läheduses, üle terve Väikese väina asub elupaik koodiga KLO9121531. Eestis ei pesitse, on siin vaid läbirändel. Väikeluik kasutab antud elupaika vahepeatuste tegemiseks ning toitumiseks ja puhkamiseks. Linnud saavad märtsi lõpul või aprilli algul, lahkuvad pesitsusaladele mai esimeses pooles. Sügisene rändepeatus jääb oktoobrisse-novembrisse. Kavandatava tegevuse mõju pole ette näha, kuna kaabli paigaldamine on suhteliselt lokaalne tegevus ning läbirändel ja toitudes on väikeluigel võimalik ümber asuda sobivaimasse piirkonda.
rukkirääk (<i>Crex crex</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
aul (<i>Clangula hyemalis</i>)	Kavandatavate trasside läheduses asub LVA põhjal mitmeid auli vaatluseid. Aul on eranditult Läänemerel talvitav liik, kes veedab siin suurema aja oma aastaringist ehk ligikaudu kaheksa kuud aastas. Aulid jõuavad Eestisse oktoober-november ning rändavad tagasi külmematele aladele mais. Kavandatava tegevuse mõju pole ette näha, kuna kaabli paigaldamine on suhteliselt lokaalne tegevus ning läbirändel ja toitudes on aulil võimalik ümber asuda sobivaimasse piirkonda.
välja-loorkull (<i>Circus cyaneus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
roo-loorkull (<i>Circus aeruginosus</i>)	Alumise alternatiivi Muhumaa poolse ranniku osas asub elupaik koodiga KLO9133314. Pesitsusaeg mai algusest augusti alguseni. Roo-loorkull pesitseb peaaegu eranditult roostikes. Suurimaks ohuks on elupaikade hävimine ja kvaliteedi langus. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
valge-toonekurg (<i>Ciconia ciconia</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
mustviires (<i>Chlidonias niger</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
liivatüll (<i>Charadrius hiaticula</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.

väiketüll (<i>Charadrius dubius</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
suurrüdi e rüdi e suurrisla (<i>Calidris canutus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
niidurisla e rüdi e niidurüdi (<i>Calidris alpina schinzii</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
sõtkas (<i>Bucephala clangula</i>)	Kavandatava trassi juures asub LVA põhjal üks sõtka vaatlus. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
kassikakk (<i>Bubo bubo</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
valgepõsk-lagle (<i>Branta leucopsis</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
mustlagle (<i>Branta bernicla</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
hüüp (<i>Botaurus stellaris</i>)	Alumise alternatiivi juures Saaremaa rannikul asub elupaik koodiga KLO9133321. Pesitsusaeg on mai keskpaigast juuli keskpaigani. Hüüp pesitseb eranditult pilliroostikes. Kõige eelistatum elupaik on vees kasvav roostik, mille servaalad on alaliselt üleujutatud. Ohuteguriteks on rootalade liiga intensiivne majandamine ning piisava suurusega kompaksete rootalade puudumine. Samuti ohustab liiki häirimine pesitsusalal. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
merivart (<i>Aythya marila</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
tuttvart (<i>Aythya fuligula</i>)	Kavandatavate trasside läheduses asuvad LVA põhjal mitmed tuttvardi vaatlused. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
punapea-vart (<i>Aythya ferina</i>)	Kavandatavate trasside läheduses asuvad LVA põhjal mõned punapea-vardi vaatlused. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
sooräts (<i>Asio flammeus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
kivirullija (<i>Arenaria interpres</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
hallhaigur (<i>Ardea cinerea</i>)	Kavandatavate trasside läheduses asuvad LVA põhjal mõned hallhaigru vaatlused. Hallhaigur pesitseb metsatukas puudel, käib vaid roostikus toitumas. Arvestades, et kavandatav tegevus toimub meres ning hallhaigur käib ranniku lähedal vaid toitumas, pole hallhaigrule mõju ette näha.

väike-rabahani (<i>Anser fabalis</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
laukhani (<i>Anser erythropus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
hallhani e roohani (<i>Anser anser</i>)	Kavandatavate trasside läheduses asuvad LVA põhjal mõned hallhane vaatlused. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
suur-laukhani (<i>Anser albifrons</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
rääkspart (<i>Anas strepera</i>)	Kavandatavate trasside läheduses asuvad LVA põhjal mõned rääkspardi vaatlused. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
rägapart (<i>Anas querquedula</i>)	Kavandatavate trasside läheduses asub LVA põhjal üks rägapardi vaatlus. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>)	Kavandatavate trasside läheduses asub LVA põhjal mitmeid sinikael-pardi vaatluseid. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
viupart (<i>Anas penelope</i>)	Kavandatavate trasside läheduses asub LVA põhjal mitu viupardi vaatlust. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
piilpart (<i>Anas crecca</i>)	Kavandatavate trasside läheduses asub LVA põhjal mitu piilpardi vaatlust. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
luitsnökk-part (<i>Anas clypeata</i>)	Kavandatavate trasside läheduses asub LVA põhjal kaks luitsnökk--pardi vaatlust. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
soopart e pahlsaba-part (<i>Anas acuta</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.

4.4. Natura eelhindamise tulemused ja järeldus

Kavandatav tegevus jääb Natura 2000 aladele, täpsemalt Väikese väina loodusalale ning Väinamere linnualale, jäädes ka mitmete kaitse-eesmärkideks olevate liikide alale või nende lähedusse. Kaitsealuse taime emaputke puhul pole välistatud, et kaabli paigaldamisel maismaa ja mere piirile ei kahjustataks taime leiukohti. Vajadusel tuleb teostada ümberistutamine koostöös Keskkonnaametiga. Samuti leiab kavandatav tegevus aset mitmete linnuliikide elupaigas või nende elupaikade lähedal. Natura eelhindamine ei tohi välja tuua leevendusmeetmeid, selleks on vajalik läbi viia Natura täishindamine, et teha kindlaks mõju kõikidele kaitse-eesmärgiks olevatele linnuliikidele ning leida vajalikud ning võimalikud

leevendusmeetmed. Eeldatavasti tekitab kavandatav tegevus mõju vaid ehitusperioodil. Kindlasti tuleb vältida ehitustegevust pesitsusperioodil vähemalt vahemikus 15.04-30.06.

5. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Peatükis on toodud käesoleva eelhindangu alapeatükkide 2 ja 3 põhjal antud otsustaja hinnang, kas kavandataval tegevusel võib olla KeHJS-e § 3¹ lõikes 2 kirjeldatud otsene või kaudne oluline keskkonnamõju. Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara. Peatükis kirjeldatakse, mil viisil on keskkonnameetmed mõjutatud ning mõju suurust/ulatust.

5.1. Keskkonnamõju suurus ja mõjuala ulatus (näiteks geograafiline ala ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus)

Ehitusaegne mõju on ajutine ning tõenäoliselt keskkonnale mõõdukalt negatiivne: ehitustöödega kaasnev müra ja vibratsioon ning pinnase ümberpaigutamine, mis võib kaasa tuua heljumit ning selle levikut meres. Elanikkonda kavandatav tegevus ei mõjuta, kuna toimub meres. Juhul kui jälgitakse leevendavaid keskkonnameetmeid, pole keskkonnamõju oluline.

5.2 Mõju ilmnemise tõenäosus ja selle tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus

Suure tõenäosusega realiseerub negatiivse mõjuna ajutine mürahäiring ning vibratsioon ehitamisel. Samuti võib tekkida teatud määral heljumit ning põhjelaustiku hävimist või häirimist, kuna kohas, kuhu paigutatakse kaabel, muudetakse pinnase asetust merepõhjas. Kasutusaegset mõju pole ette näha.

5.3 Mõju piiriülesus ja kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Mõju piiriülesus puudub. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega ei ole ette näha.

5.4. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise üldised (sh seadusandlusest tulenevad) võimalused

1. Kasutatav tehnika peab olema heas tehnilises seisukorras. Ehitus- ja hooldustööde käigus tuleb kasutada mehhanisme ja tehnoloogiat, mis välistavad kütte- ja määrdeainete sattumise vette. Masinate kasutamine töös, millel on silmaga nähtav õlileke, on keelatud. Avarii ja reostuse tekkimisel tuleb operatiivselt reostuse edasine levik tõkestada, reostus likvideerida ning teavitada sellest esimesel võimalusel Keskkonnaametit.
2. Muinsuskaitseala või kinnismälestise kaitsevööndis arvestada kultuuriväärtusega leidude ja kultuurikihi ilmsikstuleku võimalusega nii mälestise kaitsevööndis kui ka väljaspool selle ala. Muinsuskaitseadusest tulenevalt (§ 31 lg 1, § 60) on leidja kohustatud tööd katkestama, jätma leiu leiukohta ning teatama sellest Muinsuskaitseametile. Kinnismälestise kaitsevööndis olemasoleva ehitise ehitustöödeks esitada enne töödega alustamist teatis, mille vorm on leitav Muinsuskaitseameti kodulehelt: <https://www.muinsuskaitseamet.ee/et/load>. Tööde luba võib taotleda mälestise või muinsuskaitsealal paikneva ehitise omanik või valdaja. Loataotlus tuleb esitada vastava maakonna nõunikule, kus mälestis asub. Võimalusel säilitada ehitustegevusel võimalikult suur osa pärandkultuuri objektidest.
3. Tahkete ainete uputamiseks või heitmiseks veekogusse peab olema vee erikasutusluba.

4. Vastavalt peatükis 3.3 hinnatud siseriiklikele III kaitsekategooria kaitsealustele liikidele, kelle suhtes rakendub LKS § 55 lg 6, mille kohaselt on kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. Kaitstavatele linnuliikidele võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
5. Arvestada tuleb peatükis 1.2 toodud Eesti mereala planeeringu tingimustega taristu rajamisel merepõhja.

6. Kokkuvõtte ja järeldused

6.1. Järeldus kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise algamise või algamata jätmise kohta koos põhjenduse kokkuvõttega

Natura eelhindamine ei anna veendumust, et Natura 2000 võrgustiku aladele ning kaitse-eesmärkidele ei avaldu mõju. Planeeritav tegevus ei oma eeldatavalt olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele ega kultuuripärandile leevendusmeetmete rakendamisel. 330 kV vahelduvvoolu merekaabelliini ehitamine üle Väikese Väina ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Keskkonnamõju hindamise algamine on vajalik. Lisaks tuleb arvestada peatükis 5.4 toodud keskkonnameetmetega.

Eelhinnangu koostamisel kasutatud materjal

- Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus
- Veeseadus
- Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrus nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“
- Keskkonnaministri 16.08.2017 määrus nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“
- Ehitusseadustik
- Keskkonnaportaal
- Loodusveeb
- Maa-ameti kaardirakendus gis.maaamet.ee/xgis2/page/app/maainfo
- Elering AS „Hoonestusloa taotlus mereala koormamiseks 330 kV vahelduvvoolu merekaabelliiniga. Käesoleva taotluse esemeks on Väikest väina ületav merekaabel.“ 22.12.2023
- Väikese väina 110 kV kaabelliini rajamise keskkonnamõju hindamise eelhinnang. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet
- „Linnuatlas. Eesti haudelindude levik ja arvukus“. Tartu, 2018. Eesti Ornitoloogiaühing
- Väikese väina hoiuala, Aljava käpaliste püsielupaiga ja Või merikotka püsielupaiga kaitsekorralduskava 2014-2023, Keskkonnaamet
- Väikese väina loodusala (Kõinastu ja Võilaiu hoiuala) kaitsekorralduskava. Keskkonnaamet, 2023
- „Lindude peatumisalade analüüs.“ Eesti Ornitoloogiaühing, 2019
- Eesti Mereala Planeeringu seletuskiri